

Záradék: Az ítélet a 2.Mf.31.005/2024/8. sorszámú Kijavító végzéssel együtt érvényes!
Budapest, 2024.12.10. dr. Orosz Andrea s.k. tanácselnök

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.005/2024/7.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a ügyvédi iroda1 (cím16; ügyintéző: dr. Ócsai József ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2) felperesnek – a ügyvédi iroda2 (cím17; ügyintéző: dr. Cserich Zsolt ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Cím1) alperes ellen munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 20.M.70.588/2023/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 89.889 (nyolcvankilencezer-nyolcszáznyolcvankilenc) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 287.645 (kétszáznyolcvanhétezer-hatszáznegyvenöt) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2023. november 20-án meghozott 20.M.70.588/2023/7. számú ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest kártérítés címén 1.984.835 forint és ennek késedelmi kamata, valamint 195.000 forint + áfa perköltség megfizetésére az alperes javára. Akként rendelkezett, hogy az eljárás illetékét az állam viseli.

[2] Az általa megállapított tényállás szerint a felperes 2000. október 2. napjától állt munkaviszonyban az alperessel kereskedelmi ügyintéző munkakörben. Munkaköri feladata volt az alperes tevékenységi körébe tartozó távközlési, kommunikációs és informatikai eszközök, valamint szolgáltatások értékesítése. Munkáját az alperes üzlet1 lévő üzletében végezte.

[3] Az értékesítési feladatokról az alperes „Biztonsági tudnivalók, figyelmeztető jelek” címmel úgynevezett könyv nevel-ot adott ki, amit a felperes is megismert. Ebben az alperes többek között arra hívta fel az értékesítő munkavállalói figyelmét, hogy ha az ügyfél, vagy más eljáró személy olyan megrendelést kíván leadni, amely vélhetően megtévesztést, csalás eredményezne, akkor azt jelteni kell. Ilyen esetek különösen, ha látható, hogy az ügyfél nem képes felismerni a szerződés és/vagy megrendelés tényét, úgy tűnik, hogy a szerződést kötni kívánó ügyfél vásárlási és fizetési szándéka nem valós, az ügyfél és más személyek együttesen jelennek meg, de látható, hogy a másik személy irányítja mind a beszélgetést, mind pedig a vásárlási igényt, és az ügyfél csak arra szükséges, hogy a szerződés létrejöjjön, a vásárolni kívánt legtöbbször nagy értékű készüléket nem az ügyfél kapja meg, a mobilelőlegnek szánt összeget más fizeti meg, mint aki az ügyfél, továbbá a szerződés előkészítésekor az ügyfél nincs jelen, csak aláírásra érkezik egy kísérel, az ügyfél folyamatosan kifelé kommunikál, pl. kimegy az üzlet előtt várakozóhoz, vagy éppen telefonon diktálják be neki a vásárlás paramétereit. A könyv nevel az értékesítés konkrét szabályai között rögzítette az előfizetői szerződés megkötésére és fizetőképességi vizsgálatra vonatkozó részletes szabályokat, a szerződésnyomtatvány kitöltése és a szerződés megkötése kb. 15-20 percet vesz igénybe.

[4] 2022-ben a Vállalat készülékgyártó cég az úgynevezett program1 keretében a felperest választotta ki abból a célból, hogy amennyiben az év során 50 db Vállalat Típus készüléket értékesít, úgy a részére átadott ugyanilyen típusú telefont megtarthatja.

[5] 2022 júliusában a felperes mintegy 10 alkalommal oly módon értékesített nagy értékű, szinte kizárólag Vállalat Típus típusú telefonkészüléket, hogy azok során minden esetben ugyanaz az ismeretlen kilétű férfi („név1” - név1), illetve a vele kapcsolatban álló nő (név2) egyeztetette a szerződés részleteit, ők azonban nem a szerződést ténylegesen megkötő felek voltak. A szerződő fél okmányait a nevezett két személy adta át a felperes részére, aki mindezek alapján kitöltötte a szerződés nyomtatványt és ezt követően a nevezett személyek a vásárláshoz szükséges előleg összegét átadták a felperes részére. Az egyeztetést követően vagy az üzletben, vagy jobbra az üzleten kívül várakozó, ténylegesen szerződő személyeket csupán a szerződés aláírására hívták be. A felperes részükre egyetlen esetben sem ismertette a

megkötendő szerződés részleteit és a szerződések túlnyomó részében kapcsolattartási e-mail címként a felperes ugyanazt a címet rögzítette. A szerződést aláíró ügyfél fizetőképessége és fizetési szándéka esetében fennálltak a könyv nevel-ban kifejezetten jelzett „gyanús értékesítési körülmények”. A szerződések alapján az előleg megfizetésén túl a további fizetési kötelezettségüket a szerződő felek nem teljesítették. A felperes egy alkalommal egy papírtáskában Márka márkájú pólót fogadott el „névtől”.

[6] 2022 júliusában az alperes a Bevásárlóközpont1 üzletébe az esetleges visszaélések miatt új biztonsági őrt küldött tanú14 személyében. A biztonsági őrnek érkezését követően pár napra feltűnt, hogy egy roma származású baseball sapkás férfi rendszeresen jár be a felpereshez, személyi okmányokat ad át neki, majd röviddel ezután egy addig az üzleten kívül várakozó személy érkezik és aláírja a szerződést anélkül, hogy az iratismertetéshez szükséges idő eltelt volna. A roma származású férfi minden esetben a felpereshez ment, aki ki is szolgáltatta őt, egy alkalommal történt az, hogy a férfi egy másik értékesítőt keresett fel, aki kiszolgálás nélkül elküldte. A roma származású férfi a biztonsági őrral is többször beszélgetett, tőle információt szeretett volna szerezni, többször ajánlott számára parfümöt és egyszer pólót, amit nem fogadott el. Ezen kívül három-négy alkalommal egy roma származású nő érkezett a felpereshez, a szerződéskötés ugyanilyen módon történt ezekben az esetekben is. A biztonsági őr a fentieket jelezte a többi értékesítőnek és az üzletvezetőnek is.

[7] 2022. július 27. napján bejelentés érkezett a üzlet1 üzemeltetett alperesi üzletből a csoportbiztonsági és vagyonfelügyeleti igazgatóság vizsgálati team-hez, miszerint az üzletben egy férfi és egy nő 2022. július 8. napjától kezdődően rendszeres időközönként megjelenik, mindig ugyanahhoz az ügyintézőhöz megy, vele értékesítési tranzakciót kezdeményez, azonban nem saját magának és nem saját nevében kíván vásárolni.

[8] 2022. augusztus 1-jén a csoportbiztonsági és vagyonfelügyeleti igazgatóság a sorozatosan elkövetett értékesítési szabálytalanságok miatt biztonsági vizsgálat keretében személyesen hallgatta meg a felperest. Itt jelen volt az igazgatóság részéről tanú12 vizsgálati team vezető, név3 biztonsági specialista, név4 területi értékesítési és műszaki kiszolgálási vezető és név5 üzletvezető. A meghallgatás kezdetén tájékoztatták a felperest arról, hogy az értékesítési szabálytalanságok miatt biztonsági vizsgálat folyik, amelynek tárgya a felperes értékesítési gyakorlata a részletfizetéssel értékesített eszközökkel kapcsolatban és az is elhangzott, hogy a felperesnek lehetősége van az üggyel kapcsolatos álláspontja kifejtésére. A biztonsági vizsgálatra irányadó szabályokat a megfelelőségi és biztonsági vizsgálatokról szóló 79. számú csoportutasítás tartalmazza, ennek 6.5.1. pontjáról is tájékoztatást kapott a felperes, miszerint köteles együttműködni a vizsgálatot végzőkkel.

[9] A felperes a meghallgatás során azon kérdésre, hogy tudja-e mi a meghallgatás oka, előadta, hogy július hónapban több Vállalat Típus készüléket értékesített a cég iránti lojalitásának nem megfelelő módon, mert bár FKV-t futtatott, de nagyobb előleget kellett volna kérnie, vagy megtagadni az értékesítést. Az értékesítések mögé kellett volna néznie, mert bár minden lépése szabályos volt, mégsem felelt meg a cég érdekeinek. Tette

indokolásául előadta, hogy Vállalat Típus készülékekről volt szó, amelyekből, ha ebből elad 50 darabot, akkor kap egy ilyen készüléket.

[10] Arra a kérdésére, hogy hogyan zajlott az első találkozás, a felperes előadta, hogy „név1” sorszámot húzott, és hozzá került, akkor már volt vele egy behozott ember (ügynevezett droid), akinek nem volt valódi vásárlási és fizetési szándéka. A behozott embert munkatársának mutatta be, de felperes tudta, hogy nem az. Az első értékesítést követően megkérdezte, hogy más alkalommal is jöhet-e felpereshez vásárolni. Pénzt már az első alkalommal ígért, aztán minden alkalommal újra és újra, de ezt felperes visszautasította, aztán ajánlott parfümöt, végül egy Márka pólót kapott a felperes és azt el is fogadta.

[11] Egy alkalommal „név1” helyett egy lány jött „név1”-re hivatkozással és ő is hozott magával egy embert. A felperes elismerte, hogy volt olyan eset, hogy akinek a nevére szólt a szerződés, kint ült a padon, ilyenkor az igazolványt és az előleget is „név1”, vagy a lány adta át, az előleget mindig az az illető adta át, aki nem a szerződést kötötte.

[12] A meghallgatás során a biztonsági videófelvevételek lejátszásra kerültek a felperes részére. Ezekkel összefüggésben a felperes úgy nyilatkozott, hogy látható, hogy nincs az ügyfeleknek valódi futamidőig tartó fizetési és szerződéskötési szándéka, az igazolványokat nem az ügyfelek adják át, sőt a pénzt is az adott illető, vagy hölgy adta át részére. Arra a kérdésre, hogy álláspontja szerint ezek szabályos értékesítések voltak-e, felperes úgy válaszolt, hogy nem, nem voltak azok.

[13] A jegyzőkönyvet a jelenlévők, így felperes is, elolvasás után, annak tartalmával egyetértve aláírták és felperes egy példányt átvett belőle.

[14] 2022. augusztus 10-én az alperes ismét meghallgatta a felperest, amelyen jelen voltak név5, név4, név6 vállalatbiztonsági központvezető, tanú12, név3 és tanú13. A felperes tájékoztatást kapott arról, hogy a hátrányos jogkövetkezmény kiszabására irányuló eljárás részét képezi jelen meghallgatása, lehetősége van védekezése előadására, jogi képviselő igénybevételére, biztosított számára az iratbetekintési jog, a szóbeli és írásbeli nyilatkozattétel. Elhangzott, hogy a meghallgatás tárgya a munkavégzés során elkövetett szabálytalanságok kivizsgálása, felsorolásra került a tíz készüléket és előfizetést érintő értékesítés, amelyek kapcsán az alperes vizsgálatot folytat. A felperes kérdésre úgy válaszolt, hogy fenntartja a 2022. augusztus 1. napján személyes meghallgatása során tett nyilatkozatait és azt kiegészíteni nem kívánja. Ezt követően úgy nyilatkozott, hogy csak jogi képviselő részvétele mellett kíván a továbbiakban válaszolni, amelyre az alperes előadta, hogy jogi képviselő igénybevétele esetén a felperes rosszabbul jár, de megegyezés esetén 4.500.000 forint helyett 4.000.000 kell megfizetnie, ebből 3.000.000 forintra egyéves részletfizetési lehetőség biztosított számára. A felperes észrevételezte, hogy úgy érzi, meg lett fenyegetve, kérdésre ezt úgy részletezte, hogy az utóbbi tájékoztatást érezte fenyegetőnek. tanú12 elmondta, megfontolás tárgyát képezi, hogy ezt a felperesi kijelentést a compliance-terület

felé jelezni kell. A felperes a jegyzőkönyv érdemi részének aláírását megtagadta, kizárólag az átvételt kívánta igazolni. Rajta kívül a jelenlévők egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy a jegyzőkönyvbe foglalt tartalom megegyezik a meghallgatáson előadottakkal és azt aláírásukkal nyugtázták.

[15] Az alperes 2022. augusztus 17-én azonnali hatályú felmondással megszüntette a felperes munkaviszonyát. Az indokolás szerint a munkáltató a szabálytalanul megkötött szerződések kivizsgálása tárgyában lefolytatott vizsgálattal megállapította, hogy 2022. július hónapban tíz alkalommal a felperes olyan módon értékesített, hogy ismeretlen kilétű személlyel egyeztetette a szerződés részleteit, majd azt követően az üzleten kívül várakozó személyt csak aláírásra hívta be az üzletbe. A tényleges ügyfél fizetőképessége és fizetési szándéka tekintetében egyértelműen „gyanús értékesítési körülmények” álltak fenn, melyek a felperes által ismert munkáltatói szabályzatban (könyv neve 1 – „Biztonsági tudnivalók” oldalon) szerepelnek. Ennek ellenére a felperes súlyosan szabályszegő módon kötötte meg a szerződéseket. A vizsgált értékesítések: 2022. július 9-én MT szám1, 2022. július 11-én MT: szám2, 2022. július 17-én MT: szám3, 2022. július 17-én MT: szám4, MT: szám5, 2022. július 19-én MT: szám6, MT:szám7, 2022. július 22-én MT: szám8, szám9, 2022. július 23-én MT: szám10. 2022. augusztus 1-jén biztonsági vizsgálat során a felperes személyes meghallgatása során a történeteket és saját felelősségét elismerte, az arról készült jegyzőkönyvet a munkáltató átadta. A felperes magatartásával az értékesítési tevékenységre vonatkozó munkáltatói utasítások és szabályzatok maradéktalan betartására – szem előtt tartva a munkáltató jogos gazdasági érdekét – vonatkozó lényeges kötelezettségét megszegte, ezért a munkaviszony azonnali hatályú felmondással történő megszüntetése vált indokolttá.

[16] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Iroda Nyomozó Főosztály Vagyonvédelmi Osztálya ügyszám1 szám alatt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 290. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdése szerint minősülő, gazdálkodó szervezet részére, vagy érdekében tevékenységet végző önálló intézkedésre jogosult személlyel kapcsolatban elkövetett vesztegetés büntette és más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt eljárást folytat név1 és társai ellen. Az eljárás során név1 gyanúsított nem tett vallomást, azonban név2, aki a felperesnél név1 mellett eljár, 2023. március 30. napján tett gyanúsítottai vallomásában előadta, hogy „Nyáron merült fel valamikor, hogy ezt lehet csinálni, akkor találtuk ki. Akkoriban a hely1 laktuk, a Bevásárlóközpont1ot azért választottuk, mert közel volt. A hajléktalanokat kezdtük el keresni. Akitől hallottunk erről az egésztől, az azt mondta, hogy olyan embereket keressünk, akik rászorulnak a pénzre, és kisebb összegekért segítenek nekünk telefont felvenni. Azt is hallottuk, hogy utána ezeket a telefonokat el lehet adni drágábban, ez volt ebben az egészben az üzlet. Kijelentem, hogy mi csak Vállalat készülékeket vettünk iPhone-t nem, és olyanra sem emlékszem, hogy növel mentünk be.” tanú11, tanú3, tanú6, tanú10 és tanú1 gyanúsítottak nyomozati eljárásban ugyancsak vallomást tettek, akik részére a felperes 2022. július 8-án, július 22-én, július 19-én és július 11-én Vállalat Típus telefont, illetve július 9-én iPhone 11 márkájú készüléket értékesített.

[17] A felperes 2022. szeptember 2-től november 30-ig álláskeresői járadékban részesült 599.999 forint összegben, 2022. decemberétől a Biztosító1-nél végez munkát.

[18] Az elsőfokú bíróság a munkaviszony jogellenes megszüntetése jogkövetkezményei iránt 4.292.726 forint elmaradt munkabér és három havi végkielégítés címén 1.074.000 forint, továbbá a munkához való személyiségi jog megsértése miatt 600.000 forint, jóhírnév megsértése miatt további 600.000 forint összegű sérelemdíj megfizetése iránti kereseti kérelmet megalapozatlannak találta. Döntését a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. § (1) bekezdésére, 64. § (2) bekezdésére, 52. § (1) bekezdés c) pontjára, 28. § (1), (3), (4), (7), (8) bekezdésére és 179. § (1) – (3) bekezdésére alapította és utalt a Legfelsőbb Bíróság MK 95. számú állásfoglalására is.

[19] Az azonnali hatályú felmondásban a felperes terhére rótt kötelezettségszegések kapcsán rámutatott, hogy a felperes álláspontjával szemben a megszüntető okiratban az alperes konkrétan megjelölte a felperesi szabályszegéseket, azt, hogy a gyanús értékesítési körülmények - amelyek a könyv nevel biztonsági tudnivalók oldalán szerepelnek – egyértelműen fennálltak és a felperes súlyosan szabályszegő módon kötötte meg a szerződéseket.

[20] Hangsúlyozta, az nem volt vitatott, hogy az alperes a könyv nevel elnevezésű belső szabályzatban rögzítette a biztonsági tudnivalókat, ezeket a felperes is ismerte, különös figyelemmel arra, hogy 22 évig állt az alperes alkalmazásában. A szabályzat tartalmazza azokat a figyelmeztető jeleket, amelyek előfordulása esetén a felperest jelentési kötelezettség terhelte.

[21] A 2022. augusztus 1-jei személyes meghallgatás során tett felperesi nyilatkozatokra nézve megállapította, hogy a felperes által elmondottakat az alperes jegyzőkönyvben rögzítette, a felperes név³ számítógépén elolvasta a jegyzőkönyvet, arra észrevételt is tett és az általa jelzettek javításra kerültek. A jegyzőkönyv aláírását követően a felperes kérdésére tanú¹² tájékoztatta a felperest a kár megtérítésének önkéntes teljesítésére vonatkozó lehetőségekről, a részletfizetési kedvezményről, illetve ennek hiányában az alperes követelésének érvényesítésére vonatkozó peres igényérvényesítésről.

[22] A felperes a 2022. augusztus 10-i meghallgatáson tanú¹² említett tájékoztatását fenyegetésnek minősítette és arra hivatkozott, hogy ezen a meghallgatáson megtámadta a 2022. augusztus 1-jén tett saját nyilatkozatát, illetve a 2022. augusztus 10-i meghallgatást rögzítő jegyzőkönyvet nem is írta alá. Az elsőfokú bíróság utalva az Mt. 28. §-ában rögzített, a jognyilatkozatok megtámadására vonatkozó kógens szabályokra, azt hangsúlyozta, hogy a felperes az alpereshez benyújtott írásbeli megtámadással a saját jognyilatkozatát érintően nem élt. Az a körülmény, hogy a jegyzőkönyvet a felperes nem írta alá, nem jelenti azt, hogy a meghallgatáson tett nyilatkozata írásbeli megtámadásnak minősülne. Erre figyelemmel úgy foglalt állást, hogy a felperes 2022. augusztus 1-jén tett nyilatkozata érvényes jognyilatkozatnak minősül.

[23] Rögzítette, hogy a felperes az értékesítések tényét nem vitatta, csupán azt, hogy mindössze aláírásra hívta volna be a szerződéskötő személyeket az üzletbe, illetve, hogy az értékesítések szabálytalanok lettek volna. Rámutatott, hogy a könyv nevel a peresített felperesi értékesítések során felmerült figyelmeztető jeleket egyértelműen meghatározta. A megtekintett videofelvételek, tanú14 biztonsági őr tanúvallomása és a nyomozati eljárásban felvett gyanúsított nyilatkozatok alapján úgy foglalt állást, hogy kétséget kizáróan megállapítható volt az azonnali hatályú felmondásban rögzített felperesi értékesítések szabálytalansága. név2 gyanúsított ugyanis úgy nyilatkozott, hogy hajléktalan személyeket kutatott fel, akik rászorultak a pénzre és kisebb összegért hajlandók voltak segíteni a telefonvásárlásokban, mindezt a szerződéseket aláíró személyek gyanúsított kihallgatásuk során megerősítették. A videofelvételekkel igazolást nyert, hogy túlnyomó többségben a nyomtatványok kitöltése során a szerződést aláíró felek még csak az üzlethelyiségben sem tartózkodtak, ellenben személyes okmányaik név1nél voltak, aki átadta azokat a felperesnek és kifizette az előleg összegét. A szerződést aláíró felek csupán az ügyintézés végén jelentek meg a felperes pultljánál és pár perc alatt aláírták a táblagépen a nevüket, a telefonokat pedig túlnyomó többségben név1nek adta át a felperes. Súlytalannak és az életszerűtlennek találta a felperes azon védekezését, hogy név1 csupán segített az érintett személyeknek - mint munkatársainak - a telefonvásárlásban, de ezen felperesi állítás valósága esetén sem lett volna lehetőség arra, hogy a felperes a jelen nem lévő személyek okiratait meghatalmazás, illetve az eljárási jogosultság tisztázása nélkül átvegye a szerződések megkötése céljából. A per során nem merült fel olyan tény, adat, körülmény és arra a felperes sem hivatkozott, hogy egyetlen esetben is megkérdőjelezte volna név1 eljárásának megalapozottságát. Mindezek súlyosan gondatlan és felelőtlen eljárásnak, mulasztásnak minősültek a felperes részéről.

[24] Megállapította továbbá a videofelvételek alapján, hogy egyetlen szerződő fél sem töltött a felperes előtt annyi időt, amely alatt a szerződés lényeges részei felolvasásra kerülhetek volna az aláírás előtt, ez az időtartam ugyanis azt a 15 percet sem érte el, amire a felperes hivatkozott a szerződéskötés átlagos időtartamára nézve. A felperes nem szolgált elfogadható és ésszerű magyarázattal arra nézve sem, hogy miért kizárólag név1 ült vele szemben a pultnál. Mindezeket túl megjegyezte, hogy a könyv nevel-ban rögzített figyelmeztetések nélkül is a józan ész alapján visszaélésre utal az a körülmény, ha idegen ember rendelkezik egy másik személy személyi irataival és adja át az ügyintézőnek az előleg összegét, illetve köt meg nagyértékű telefon vásárlására vonatkozó szerződést. A becsatolt szerződésekből az is megállapítható volt, hogy számos alkalommal ugyanazt a kapcsolattartásra alkalmas e-mail címet rögzítette a felperes. Ez a körülmény szintén alátámasztja a súlyosan gondatlan eljárást.

[25] Mindezeket úgy értékelte, hogy a felperes a kifogásolt értékesítések során az életszerűség, a józan ész, a logika, az erkölcs mint általános zsinórmérték szabályait és az alperes belső szabályzatát, utasítását és jogos gazdasági érdekét a legmesszebb menőig figyelmen kívül hagyta, ezáltal súlyosan kötelezettségszegő módon járt el. Kifejtette, hogy a körülmények azt igazolták, hogy a felperes nem győződött meg arról, hogy van-e a szerződést aláíró félben fizetési szándék és képesség, holott a laikusok számára is nyilvánvalónak kellett volna lennie az értékesítés visszaélésre utaló jellegének. A felperes tudatának, főként 22 év értékesítői múltjára tekintettel át kellett fognia, hogy szabálytalanul jár el, azonban eljárása

következményeibe könnyelműen belenyugodott. Kiemelte továbbá, hogy a felperes mindezeket rövid időn belül, sorozatosan, minden társadalmi és munkáltatói szabályt áthágva tette meg.

[26] Kifejtette, hogy az Mt. 52. §-ába ütköző utasításellenes felperesi magatartás legalább súlyosan gondatlan eljárásnak minősül és lényeges kötelezettségszegést jelent, amely jogszerűen vonta maga után a munkaviszony azonnali hatályú felmondással történő megszüntetését, még egy huzamos ideje fennálló munkaviszony esetében is.

[27] A munkáltatói intézkedés jogszerűsége miatt az annak jogellenességével összefüggésben előterjesztett felperesi sérelemdíj iránti igényt is megalapozatlannak találta. Hangsúlyozta egyezően az alperesi előadással, hogy a munkához való jog kizárólag az állam és a magánszemélyek viszonylatában értelmezhető és az alperes az azonnali hatályú felmondásban kifejezetten és tartalmában sem vádolta a felperest bűncselekmény elkövetésével, azt nyilvánosságra nem hozta.

[28] Alaposnak ítélte meg ugyanakkor az alperes viszontkeresetében előterjesztett 1.984.836 forint és kamatai megfizetése iránti kártérítési igényt, mivel a bizonyítási eljárás alapján igazolást nyert, hogy a felperes súlyosan kötelezettségszegő módon járt el a kifogásolt értékesítések során, ezzel a munkáltatójának kárt okozott. A felperes nem vitatta, hogy a megkötött szerződések vonatkozásában az előlegen kívül további befizetés az alperes részére nem történt, és az összecszerűség kapcsán kizárólag általánosságban adta elő, hogy jogalapjában és összecszerűségében is vitatja az alperes által táblázatos formákban kidolgozott viszontkereseti követelést, érdemben azonban arra nyilatkozatot nem tett. Arra figyelemmel, hogy a felperes bizonyítottan súlyosan kötelezettségszegő módon járt el a szerződések megkötése során, ezért a teljes kár megtérítésére kötelezte. Mellőzte a felperes bizonyítási indítványát, mivel a kártérítési felelősség alól mentesülést nem eredményez annak esetleges igazolása, hogy a szerződéskötések alanyai korábban rendelkeztek az alperesnél előfizetéssel.

A felperes fellebbezése

[29] A felperes az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az alperes kereset szerinti marasztalását és a viszontkereset teljes elutasítását kérte, perköltségigénye érvényesítése mellett.

[30] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást a bizonyítékok helytelen értékelésével rögzítette és téves jogi következtetések levonása miatt ítélete megalapozatlan. Az azonnali hatályú felmondás indoka nem jogszerű és nem kellően konkrét, mivel nem tartalmazza annak meghatározását, hogy pontosan mely szabályokat és milyen módon, mely magatartásával sértette meg, kizárólag összefoglaló jelleggel rögzít erre utaló körülményeket.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe azokat a tényeket sem, amelyek alapján megállapítható, hogy az alperesi meghallgatásáról készült jegyzőkönyvek tartalma nem fogadható el befolyásmentes nyilatkozatnak. Nem kerültek kellő súllyal értékelésre meghallgatásának körülményei, a vezető vállalati munkavállaló – tanú12 - folyamatosan fenyegetőzött és ő maga diktálta le a válaszokat, így nem fejthette ki részletes álláspontját és nem adhatta elő védekezését sem. A jegyzőkönyvbe olyan mondat is bekerült, amely részéről nem hangzott el, ugyanakkor olyan végkövetkeztetést tartalmaz, amely átkerült a munkaviszonyt megszüntető okiratba is. Azt, hogy egyes ügyfeleknek nincs az előlegen kívüli fizetési szándéka, nem tudhatta és annak felismerése nem is volt tőle elvárható. Általánosságban, bármely vásárlónál fennáll ugyanis annak kockázata, hogy a későbbiekben nem fog fizetni. Megjegyezte továbbá, hogy tanú12 tanú nyilvánvalóan nem elfogulatlan, hiszen alperes érdekében járt el mindkét meghallgatás során. A tanú a tárgyaláson egyébként is előadta, hogy nem emlékszik arra, hogy a meghallgatásnál a jogi képviselőről szó esett volna, ezért az elsőfokú bíróság ítéletében tévesen hivatkozik arra, hogy kioktatást kapott a jogi képviselő lehetőségéről, ahogy arról sem hangzott el információ, hogy lehetőség van a jegyzőkönyv megtámadására; jogban járatlan, laikus személyként ennek ismerete nem volt tőle elvárható.

[31] Hangsúlyozta továbbá, hogy a könyv nevei szabályai „gumimódon” működnek és nem végzett szabálytalan értékesítést. Megalapozott következtetések tanú14 tanú vallomásából sem vonhatók le, aki alperes munkavállalójaként szintén nem tekinthető elfogulatlannak és biztonsági őrként az értékesítési szabályokkal sincs tisztában. Kiemelte továbbá, hogy a videofelvételekkel kapcsolatos előadását tévesen nem fogadta el az elsőfokú bíróság, holott a vásárlások során nem volt elég ülőhely a pultoknál, ezért előfordult az, hogy a vásárló nem tartózkodott a teljes vásárlási folyamat során a pultnál, de hallótávolságon belül volt, illetve az aláírásnál megkapta a tájékoztatást a lényeges feltételekről. Olyan jogszabályi rendelkezés pedig nem létezik, ami kizárná a kísérő segítségét a telefon vásárlás során. Rámutatott, hogy a jogügylet megkötésére interneten is lehetőség van, ahol ugyanazokat a biztonsági vizsgálatokat folytatják le az alperes munkavállalók, amiket a perbeli esetben maga is megtett. A rendszer határozza meg a fizetendő előleg összegét, aminek befolyásolására nem volt módja, a kifogásolt ügyletet megkötő ügyfelek legnagyobb része egyébként is korábban az alperes ügyfele volt, így biztonsági ellenőrzésben megelőzőleg már részesültek és ügyfélképpessé nyilvánításuk megtörtént. Mindezt az elsőfokú bíróság ugyancsak figyelmen kívül hagyta.

[32] Az azonnali hatályú felmondás jogszerűtlensége miatt a sérelemdíj iránti igénye is megalapozott az elsőfokú eljárásban előadott indokok miatt. Szabálytalan értékesítés hiányában nem foghat helyt az alperes viszontkeresete sem, így annak elutasítása indokolt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme

[33] Az alperes az érdemben helyes elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[34] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást széleskörű bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg, a vonatkozó jogszabályokat alkalmazva helyesen hozta meg ítéletét, így megváltoztatása és hatályon kívül helyezése sem indokolt.

[35] Teljeskörűen fenntartva az elsőfokú eljárásban előadott nyilatkozatait hangsúlyozta, hogy a felperes munkaszerződése tartalmazza a felperes munkaköri kötelezettségeit, a munkavégzéssel kapcsolatos alperesi utasítások, belső szabályok, és ennek részeként a könyv nevel-ban szabályozott folyamatok ismerete a felperes számára kötelező volt. A felperes elismerte, hogy a biztonsági tudnivalókat be kellett tartania, elmondta, hogy ezen előírások megtartása nélkül nem is értékesíthetett volna. Életszerűtlenül állította a felperes, hogy számára nem tűnt fel, hogy a felmondásban felhívott esetekben harmadik személyek jártak el és ezen személyek kísérték idegen személyeket a szerződéskötéshez. Már önmagában ez alátámasztja, hogy a felperes a munkáját nem a vonatkozó szabályok betartásával, legalább súlyosan gondatlanul végezte. A felperes számára nem tűnt fel, holott ismert volt a visszaélés szerinti gyakorlat, miszerint mindig nagyértékű telefon vásárlásakor működik közre ugyanaz a kísérő, és mindig a kísérő adja át az előleget. A felperes nyilatkozatát, miszerint mindig az ügyféllel tárgyalta le a szerződéseket, tanúkkal, kamerafelvételekkel és a rendőrségen tett vallomásokkal cáfolta a munkáltató, ellenben ezek a bizonyítékok igazolták, hogy a szerződések megkötése során a felperes nem a vonatkozó szabályok betartásával járt el.

[36] A fizetési hajlandóság előreláthatóságának hiányára is megalapozatlanul hivatkozott a felperes, az értékesítés körülményei - a biztonsági kamera felvételeiből is láthatóan - mindenképpen gyanússá tették a szerződéskötést és a fizetési hajlandóságot. A felperes állításával szemben az elsőfokú eljárásban tételesen bemutatásra került az alperesi szabályozási rendszer és az annak részét képező könyv nevel előírások, amelyek kötelezően betartandó és alkalmazandó szabályokat tartalmaznak, nem „gumimódon” működnek. A felperesnek az üléshelyek hiányára és a nem valós vásárlók idős korára való hivatkozása is megalapozatlan, hiszen a szerződéskötésnél a minden jogalap nélkül jelen lévő személy a helyét átadhatta volna az ügyfélnek, neki semmi keresnivalója nem volt az értékesítések lebonyolítása során, amennyiben az jogszerűen történik. Az online és személyes szerződéskötésre ugyanazok a szabályok irányadóak, ezek az elsőfokú eljárásban bemutatásra kerültek.

[37] A tanúvallomások nem támasztották alá, hogy a felperes meghallgatása során az alperes munkavállalói vele szemben fenyegetést vagy megfélemlítést alkalmaztak, jogairól is megfelelő tájékoztatást kapott a felperes. Nem nyert bizonyítást a meghallgatás megfélemlítő légköre, a felperes saját álláspontját, védekezését előadhatta, arra lehetőséget kapott, a tanúvallomások ezt igazolták, a felperes a jegyzőkönyvet átolvasta, az abban foglaltakat fenntartotta, lehetősége volt módosítást kérni a jegyzőkönyv szövegén.

[38] tanú¹⁴ nem az alperes alkalmazottja, biztonsági cég munkavállalójaként dolgozik az értékesítést végző üzletben, nyilatkozatát minden befolyástól mentesen elfogulatlanul adta elő.

[39] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felperes az Mt. 8. § (1) és (2) bekezdésében, valamint az 52. §-ában foglalt kötelezettségeit megszegve súlyosan kötelezettségszegő módon járt el a peresített értékesítések során. A körülmények alapján a felperesben kétségeknek kellett volna felmerülni az ügyfelek fizetési hajlandósága tekintetében, a szerződés előkészítésekor az ügyfél nem volt jelen, kizárólag aláíráskor érkezett meg. A szerződéskötéskor az ügyfelet nem azonosította személyében, a gyanús értékesítési körülményekkel a felperesnek tisztában kellett lennie, ezt a könyv nevel biztonsági tudnivalók oldala részletesen tartalmazza. A szabálytalan értékesítések miatt a munkaviszony azonnali hatályú felmondással történő megszüntetése jogszerű.

[40] A viszontkereset összecszerúségének alátámasztására a perben rendelkezésre állnak a tranzakciókhoz kötődő szerződések előlegszámlái és számlái. A kár abból adódott, hogy a szerződés alapján csak az előlegek kerültek megfizetésre, nem is az előfizető által és csakis a szerződés megköthetősége érdekében. A készülékvásárlásokkal összefüggésben 1.984.834 forint kár keletkezett a munkáltatónál, az üzletkötésre előírt szabályok megszegése miatt, ilyen szabálysértéseket csak szándékosan, de legalább súlyos gondatlansággal lehetett elkövetni.

[41] A személyiségi jogsértés (munkához való jog és jóhírnév) körében előterjesztett kereseti kérelmet is megalapozottan utasította el az elsőfokú bíróság, figyelemmel a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésére és 2:43. §-ában foglaltakra. A Ptk. Nagykomentárjára utalva hangsúlyozta, hogy ugyan az Mt. biztosítja a felmondás jogát a munkáltató számára, de a munkához való jog nem a munkaviszony, azaz a munkáltató és a munkavállaló, hanem az állam és polgárai közötti jogviszony kérdése. Ezért a munkához való jog mint személyiségi jog megsértése a felperes és az alperes viszonylatában nem értelmezhető, figyelemmel a 3194/2014. (VII. 15.) AB határozatra, amely relevánsnak minősül a munkához való jog értelmezése tekintetében is.

[42] A BDT2018. 3846. számú döntésre és a Ptk. 2:45. § (1) és (2) bekezdésére utalással azt emelte ki, hogy a felperest bűncselekmény elkövetésével nem vádolta. Széles körű vizsgálat alapján állapította meg, hogy a felperes a megjelölt szerződéskötések során nem az előírásoknak megfelelően járt el, az irányadó utasításokat nem tartotta be, kötelezettségszegésével a munkáltatónak kárt is okozott. A munkaviszony megszüntetésére vonatkozó határozatot nem hozta nyilvánosságra, az azonnali hatályú felmondás indoka valós, valótlan tény nem állított és nem híresztelt. A jogviszony megszüntetésére vonatkozó intézkedés is kizárólag a felperes és az alperes közötti viszonyban értelmezhető, ezért a jóhírnév sérelmére alapított sérelemdíj iránti igény is megalapozatlan.

A másodfokú bíróság döntése

[43] A felperes fellebbezése nem alapos.

[44] Az elsőfokú bíróság a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat a logika szabályaival összhangban, a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően értékelte, a tényállást helyesen állapította meg és helytálló következtetések levonásával érdemben helyes döntést hozott a perbeli munkaviszony megszüntetésének jogszerűsége körében. A másodfokú bíróság teljeskörűen osztotta az elsőfokú bíróság jogi álláspontját a bizonyítékokból levont következtetések tekintetében, ezért azok megismétlését mellőzte és a fellebbezés kapcsán kizárólag az alábbiakat emeli ki.

[45] Az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan, vagy súlyos gondatlansággal, jelentős mértékben megszegi. A jognyilatkozat jogszerűségének értékelésekor az együttes feltételeket külön-külön, majd azokat összevetve kell vizsgálni és értékelni, így azt, hogy a munkaviszonyból származó kötelezettség lényeges volt-e és a másik fél a lényeges kötelezettségét szándékosan vagy gondatlanul szegte-e meg, továbbá a kötelezettségszegés jelentős mértékű volt-e.

[46] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában helyesen állapította meg, hogy a felperessel közölt azonnali hatályú felmondás indokolása megfelelt az Mt. 64. § (2) bekezdésében írt világos indokolás követelményének azáltal, hogy a megszüntető okiratban az alperes konkrétan nevesítette, hogy a könyv nevel „Biztonsági tudnivalók” oldalon szereplő gyanús értékesítési körülmények a perbeli esetben fennálltak, a felperes ezek ellenére az értékesítési tevékenysége során a munkáltatói szabályzatban előírt kötelezettségeket megszegve súlyosan szabályszegő módon kötötte meg a vizsgált és MT azonosítóval nevesített szerződéseket.

[47] A felek között nem volt vitatott, miszerint az alperes az utasításait, szabályzatait a belső szokásos eljárási rend szerint közölte, a felperes a 22 éves munkaviszonya fennállta alatt ezeket a szabályokat alkalmazta. A felperes tudomással bírt arról, hogy a szerződéskötések során az ügyfélkiszolgálásra vonatkozó, a könyv nevel-ban szabályozott folyamatlépéseket, tevékenységeket, terület specifikus eljárásokat, kritériumokat kötelező figyelembe venni, e szabályok nem „gumimódon” működtek. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a szerződéskötések előírások szerinti folyamatának megtartása belső utasítás nélkül is elvárható lenne.

[48] Nem vitatottan a könyv nevel elnevezésű szabályzat fokozott hangsúlyt helyez az értékesítés során felmerült gyanús körülményekre utaló ún. figyelmeztető jelekre, amelyek

segítenek beazonosítani az olyan eseteket, ha az ügyfél vagy más eljáró személy vélhetően megtévesztést, csalást eredményező megrendelést kívánna leadni. A szabályzat ezeket példálózó jellegű felsorolással nevesíti is, egyben az értékesítést végző munkavállalók számára jelentési kötelezettséget ír elő. A felperes e körben a fellebbezésében egyrészt azt kifogásolta, hogy a 2022. augusztus 1-jei személyes meghallgatása során tett nyilatkozatát nem befolyásmentesen tette meg és tanú¹² fogalmazta meg a válaszokat, illetve olyan légkörben kellett nyilatkoznia, hogy az számára fenyegető volt, ezért az ott elhangzottak érvényes nyilatkozatként nem vehetők figyelembe.

[49] Az elsőfokú bíróság a munkáltató által fogatosított felperesi személyes meghallgatás körülményeit helytállóan értékelte és állapította meg, hogy a felperes megalapozottan nem hivatkozhatott a 2022. augusztus 1-jei, jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata érvénytelenségére, mivel azt sikerrel nem támadta meg. A 2022. augusztus 10-én történt újabb személyes meghallgatása során az általa elmondottak megtámadásra irányuló jognyilatkozatnak nem minősülnek, mivel nem tartalmazza a felperesnek azt az egyértelmű szándékát, hogy a 2022. augusztus 1-jei nyilatkozatát érvénytelennek kívánja minősíteni. A felperes állítását, miszerint a jegyzőkönyvbe foglalt kérdésekre adott válaszait a munkáltató jelenlévő képviselője diktálta és ily módon került az a jegyzőkönyvbe, a tanúvallomások nem támasztották alá. A jelenlévő személyek a perbeli tanúvallomásaikban egybehangzóan nyilatkoztak úgy, hogy a felperes a jegyzőkönyvben rögzített nyilatkozatokat maga fogalmazta meg és az megfelelően került jegyzőkönyvezésre. Abban is egybehangzóak voltak a tanúvallomások, hogy a felperes a jogi képviselő igénybevételének lehetőségéről tájékoztatást kapott, ezt megfelelően tartalmazza a jegyzőkönyv is. Megjegyzi továbbá a másodfokú bíróság, hogy a jegyzőkönyvbe foglalt felperesi nyilatkozat megtámadásának lehetőségéről – az Mt. 22. § (5) bekezdésére figyelemmel – a munkáltatót kioktatási kötelezettség nem terhelte.

[50] A felperes megalapozatlanul hivatkozott fellebbezésében a tanúk elfogultságára és emiatt a bizonyítékok helytelen értékelésére, illetve azokból levont helytelen jogi következtetésekre is. A munkaviszony fennállása egyéb felmerülő ok hiányában a tanúk elfogultságának megállapítására nem ad alapot a töretlen bírói gyakorlat szerint (Mfv.I.10.251/1999/2., Mfv.I.10.014/2009/3., Mfv.III.10.584/2017/4.). A kereseti kérelem megalapozottságának eldöntéséhez azokat a személyeket lehet a bizonyítási eljárásban tanúként meghallgatni, akik a perbeli – jelen esetben a kifogásolt szerződéskötésekkel érintett – eseményekkel összefüggésben tudomással bírnak. A tanúk vallomásaikat a hamis tanúzás következményének ismeretében tették (Pp. 292. § (3) bekezdés) és általában nincs is lehetőség arra, hogy a tanúk feltételezett elfogultságára utalással a bíróság a tényállás megállapításához szükségesnek látszó bizonyítást mellőzze. Nem merültek fel olyan tények, körülmények, amely miatt a felperes által kifogásolt tanú¹⁴ tanú elfogultságára, vallomásának valótlan tartalmára lehetne következtetni, azzal együtt, hogy a biztonsági őrként a tanú nem is alperes munkavállalójaként volt foglalkoztatva. A tanú elfogultságának megítélésénél nem volt relevanciája annak, hogy a biztonsági őr az alperes által előírt értékesítés szabályait egyébként ismerte-e, a tanú az általa észlelt és tapasztalt körülményekről számolt be és tett nyilatkozatot, amelyek alátámasztották az értékesítés külső szemlélő számára is felismerhető gyanús körülményeit. Mindezeket túl hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a biztonsági őr feladata éppen az, hogy figyelemmel kísérje az objektumban zajló eseményeket,

cselekményeket, a gyanú felmerülésével kapcsolatosan a megfigyelés körében tett intézkedésről a munkáltatónak nem kellett tájékoztatnia a felperest.

[51] tanú12 tanú elfogultságát ugyancsak nem támasztotta alá semmilyen körülmény, önmagában a tanú vezetői minősége és az, hogy a jogi képviselő igénybevételevel kapcsolatos tájékoztatásról nyilatkozni nem tudott, ilyen megítélést nem eredményez. A felperes által kifogásolt, a [15] bekezdésben rögzített ítéleti megállapítás a második meghallgatásra vonatkozik és a jogi képviselő igénybevételeének lehetőségéről szóló tájékoztatás megtörténtét a jegyzőkönyvet vezető tanú13 tanúvallomásával egyértelműen igazolta.

[52] Mindezek alapján a felperes által a 2022. augusztus 1-jén az alperesi vizsgálat során előadottak, a bizonyítási eljárásban becsatolt kamerafelvételek, valamint a büntetőeljárásban a gyanúsítottak által tett nyilatkozatok egyértelműen alátámasztották, hogy a felperes szabálytalanul értékesítette 2022. július hónapban az azonnali hatályú felmondásban megjelölt telefonkészülékeket. A videófelvevételeken egyértelműen látható, hogy az üzletkötés során a felperes nem tartotta meg az előírt szabályokat, az ügyfelek az üzleten kívül tartózkodtak, vagy az üzletben nézelődtek és csak aláírásra jelentek meg az ügyfélpultnál, a szerződéskötésről az egyeztetést a „név1, illetve név2 nevű” személyek intézték úgy, hogy eljárásukra jogszerű felhatalmazással nem vitatottan nem rendelkeztek. Az állítólagos „munkatársi jogviszony”, vagy a fellebbezésben állított „kísérő szerepkör” az ügyfél helyett az üzletkötésekben való aktív részvételt nem alapozhatták meg, ellenben a megrendelés megtevéstől, csalásra utaló jeleit egyértelműen és a laikus számára is felismerhetővé tették. Az előleget is ezek a személyek adták át a felperesnek és a telefonkészülékekkel túlnyomórészt ők távoztak. Ezek a látható körülmények egyértelműen a visszaélésszerű szerződéskötési gyakorlatot támasztották alá. Igazolást nyert, hogy a felperes a szükséges tájékoztatást a szerződés tartalmára, így a részletfizetés lényegi elemeire nézve sem adta meg, az ügyfelek által az ügyfélpultnál töltött időtartam ehhez semmiképp sem volt elegendő, ettől ellentéset megalapozatlanul állított a felperes. Súlytalanul utalt a felperes az elegendő üléshelyek hiányára, mivel nem vitatottan a szerződések megkötésére jogosulatlan személy a felperessel szemben helyet foglalva azt igénybe tudta venni.

[53] Arra is tévesen hivatkozott a felperes a fellebbezésében, hogy az ügyfelek egy része már korábban is az alperes ügyfélköréhez tartozott, így minősítésük további eljárást nem igényelt és emiatt fizetőképessé üggyfélnek tekinthetőek. A szerződéskötés során ugyanis minden alkalommal egyedileg kell a fizetőképességről meggyőződnie az ügyintézőnek a vásárláshoz és – ahogy arra az alperes is hivatkozott – az értékesítés körülményei önmagában gyanússá tették a fizetési hajlandóságot. A korábbi ügyfélminőség ezt a vizsgálatot nem válthatja ki és a perbeli körülmények semmiképp sem a részletfizetés esetén általánosságban felmerülő kockázat körébe sorolhatóak. Az alperes egyébként sem a befizetett előleg nagyságát, annak téves meghatározását róta a felperes terhére. Továbbá mindabból, hogy a felperes részére bizonyítottan pénz, parfüm, illetve ruhadarab felajánlása történt meg, ugyancsak az következik, hogy a megrendelés, illetve a szerződéskötés nem az előírások szerint zajlott, felismerhetően valós fizetési szándék nélkül történtek. A felperes ennek ellenére nem csak a könyv neve szerinti jelentéstételi kötelezettségét mulasztotta el, hanem az egyértelműen fennálló gyanús körülmények, figyelmeztető jelek ellenére nem szakította

meg a szerződéskötési folyamatot, hanem megkötötte a nagyértékű telefonokra a szerződéseket, ellentétesen eljárva az alperes jogos gazdasági érdekeivel. A munkáltató jogos gazdasági érdekének veszélyeztetése lényeges kötelezettségszegés, ennek súlyát a munkavállaló hosszú munkaviszony és korábbi megfelelő munkavégzése nem érinti (EBH2004. 1056.).

[54] A következőket ítélezési gyakorlat szerint az azonnali hatályú felmondás indokául megjelölt kötelezettségszegés a munkavállaló munkaköre, beosztása, szakértelme alapján kell vizsgálni (Mfv.II.10.101/2015/11.). A felperes üzletkötő beosztásban 22 éve állt az alperes alkalmazásában, a közzétett szabályzatból tudnia kellett, hogy a gyanús szerződéskötési körülmények, visszaélészerű ügyfélmagatartás jelentést igényel, a felperes a perbeli személyes meghallgatása során maga is elismerte, hogy a biztonsági tudnivalók betartása nélkül értékesítést nem végezhetett (20.M70.628/2022/12. számú jegyzőkönyv 3. oldal). A bírói gyakorlat szerint ha a körülmények alapján a munkavállalónak – kötelezőszerű magatartása esetén – nyilvánvalóan fel kell ismernie cselekménye súlyosan szabálytalan voltát, az – egyszeri magatartása esetén is – feltűnő közömbösséggel elkövetettnek minősülhet (BH2005. 370.) és az MD II/260. számú döntés kimondja, hogy súlyos gondatlansággal jár el az, aki feltűnő közömbösséggel jár el. Az eset összes körülményei alapján megállapítható, hogy a felperes mulasztását, kötelezettségszegését az elsőfokú bíróság helyesen tekintette legalább súlyosan gondatlan magatartásnak.

[55] Az Mt. 52. § (1) bekezdés c) pontja a munkavállaló alapvető kötelezettségei között nevesíti a munkáltató utasításai szerinti eljárást. Mindezekre tekintettel elvárható magatartás volt, hogy a felperes felismerje a szerződéskötések körülményeiből azok megtévesztésre, csalásra vonatkozó jellegét és azt jelentse munkáltatójának. Ezzel szemben a felperes ismétlődő jelleggel, ugyanazon személyekkel több gyanús körülmény ellenére megkötötte ezeket az ügyleteket, amelyből az alperesnek bizonyítottan 1.984.836 forint kára keletkezett. Az Mt. 78. § (1) bekezdésében szabályozott azonnali hatályú felmondásnak ugyan nem törvényi tényállási eleme a kár bekövetkezése, azonban a perbeli esetben bizonyítottan a felperes magatartása és a kár bekövetkezése között az okozati összefüggés is fennáll. Az alperes a fentiek alapján az Mt. 78. § (1) bekezdése szerinti konjunktív feltételek fennállását bizonyította.

[56] Mindezekre tekintettel az alperes jogszerűen szüntette meg a felperes munkaviszonyát azonnali hatályú felmondással, a felperes magatartása mindezt megalapozta. A munkaviszony jogszerű megszüntetése okán a megszüntető intézkedés jogellenessége miatt a felperes személyiségi jogának megsértésére alapított sérelemdíj iránti kereseti kérelmet is helytállóan utasította el az elsőfokú bíróság. A felperes e körben az elsőfokú ítélet megváltoztatására további jogi érvelést a fellebbezésben nem adott elő, így a másodfokú bíróság a kizárólag az elsőfokú ítélet helytálló indokaira utal.

[57] Arra figyelemmel, hogy a felperessel megkötött értékesítési szerződésekben vállalt kötelezettségeiket az ügyfelek nem teljesítették, az előlegfizetésen felül további részletek teljesítése a perrel érintett szerződések esetében egyetlen esetben sem történt, ezért a

felperes által összehszerűségében nem vitatott viszontkereset is megalapozott volt. A felperes fellebbezésében jogi érvelést a szabálytalan értékesítésre vonatkozó ítéleti megállapításokon túl ugyancsak nem adott elő, így a viszontkereset megalapozottsága körben is az elsőfokú bíróság helyes érdemi döntésére és jogi indokaira utal a másodfokú bíróság. Kizárólag arra mutat rá, hogy az Mt. 179. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles megtéríteni a munkavállaló, ha nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható. Az alperes az Mt. 179. §-a szerinti bizonyítási kötelezettségének eleget tett, igazolta a felperes munkaviszonyából eredő kötelezettségének vétkes megszegésével okozott kár összegét, az okozati összefüggés fennálltát. A felperes visszaélészerű, a könyv nevel-ban a szerződéskötésekkel kapcsolatosan rögzített előírásokba ütköző magatartása a fentiek szerint legalább súlyosan gondatlannak minősült és e magatartással összefüggésben - a készülékek eladásával igazoltan - bekövetkezett kárra alapított kártérítési igény megalapozott.

[58] Mindezek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az azonnali hatályú felmondásban megjelölt indokok alapján az alperes jogszerűen szüntette meg a felperes munkaviszonyát és helyesen rendelkezett a kereset teljes elutasításáról, valamint a felperes károkozó magatartásával összefüggésben felmerült kár megtérítéséről is. Ezért a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az érdemben helyes elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[59] A másodfokú bíróság a Pp. 82. § (1) bekezdése alapján kötelezte az eredménytelenül fellebbező felperest az alperes másodfokú eljárással felmerült, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. § (1) bekezdése szerint számított perköltségének viselésére.

[60] A fellebbezési eljárásban a pertárgyérték összegét a Pp. 21. § (1) bekezdésére figyelemmel 3.595.564 forintban (1.321.564+1.074.000+600.000+600.000) határozta meg a másodfokú bíróság.

[61] A felperes munkavállalói költségkedvezményre való jogosultsága folytán a le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[62] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson kívül határozott.

Budapest, 2024. április 23.

dr. Orosz Andrea s.k.

a tanács elnöke

dr. Szalai Beatrix s.k.

előadó bíró

dr. Laczó Adrienn Lilla s.k.

bíró